

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritrilje desno. Telefon št. 24. — SHS poštnoštevilni račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Posltnina plačana v gotovini

Cena današnje številke Din 1—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za inostranstvo D 15—, dostavljen na dom D 11—, na izkaznice D 10—, inzerati po dogovoru.
Naročila se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, sreda 9. junija 1926.

Leto: VII. — Številka: 127.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Diplomatski interesi in ljudsko mnenje

Maribor, 8. junija.

Danes se ima pričeti v Narodni skupščini razprava o trgovski pogodbi z Italijo in sploh o nettunskih konvencijah. Pogodba je gospodarsko važna, vendar pa se nam glede na posebne razmere v beograjskem parlamentu zdi še bolj važna sama razprava o njej, ki bo izrazila politična. Za naše razmerje z Italijo je to več kot značilno. Prirodni položaj obeh držav je tak, da ju kar sili h gospodarskemu sodelovanju. Med Jugoslavijo in Italijo bi lahko vladala uprav idealna gospodarska solidarnost in najbolj solidno prijeteljsko razmerje, če ne bi bilo političnih nasprotij. Že sedaj je Italija na prvem mestu med našimi uvozniki, ker še nobena druga država ni dosegla 30% našega celokupnega uvoza. Vendar pa je vsakomur jasno, da stoji gospodarski moment v ozadiju. Razmere so take, da moramo tudi trgovinsko pogodbo presojati z izrazito političnega stališča. In tu se nam neprestano vrta dejstvo, da so naši odnosi z Italijo nerazčiščeni, nejasni, neiskreni in vsiljeni. Italija, Jugoslavije ne mara in jo slabi že od njenega začetka sem. To bi bilo odveč dokazovati, ker je o tem poučen sleherni naš človek, ki količkar pozna javna vprašanja. Sedanjí kolikšak pozna javna vprašanja. Sedanjí sporazum s fašistovsko Italijo je sad lokave diplomacije, a s to razliko, da je v Beogradu kisel in grenak, v Rimu pa sladak in sočen. Fašizem je nedvomno silno utrdil državno misel v Italiji — nadeje na velik odpor in skorajšnji preobrat so se razblinile v nič — in računati moramo s tem, da je danes italijanska država silnejša kot kdaj poprej. Država pa je po fašistovskem pojmovanju samo izraz nacije, ki je njena vsebina in gibalna sila. Italijanski nacionalizem stremi po tem, da se razširi in da gradi italijanski imperij. Nobenega dvoma ni, da posega pri tem še globlje na jugoslovansko ozemlje nego je bil že posegel. Mussolini je proglasil, da Italija ne bo pozabila Dalmacije in vsa javnost mu je pritrdila — toda beograjska diplomacija je morala oficijelno molčati, dasi je bila ta izjava očitna kršitev lojalnosti nasproti Jugoslaviji, ki smatra Dalmacijo za integralen del svojega državnega telesa. Toda kaj so besede — vsa dosedanja praksa kaže, da Italija v vsakem vprašanju, kjer gre za sporazum med našimi in njenimi interesi, uveljavlja svoj prestiž in zaščiti svoje koristi. Beograjska diplomacija stoji včasí pod očito sugestijo italijanske in se ni čuditi, da je celo Mussolini nekam zadovoljen z njo.

Dokler je tako — in položaj kaže, da bo še dolgo tako — ni misliti, da bi naša država kaj storila za našo manjšino pod Italijo. Tudi če bi po kakem čudežu pod Italijo zadostno odločnost, ne bi dosegla zadostnega efekta sedaj, ko je fašistovski režim triumfator. Zgodovina odnosov med Italijo in Jugoslavijo je za slednjo zgodovina zamujenih trenutkov. Veliko smo zamudili, veliko smo si sami skvarili. Danes mora vsa skrb veljati temu, da se zaščitimo pred nadaljnjimi udarci. Na vsem našem državnem narodu leži mora dejstva, da Italija noče biti naša iskrena prijateljica in da mi ne moremo biti njeni resnični zavezniki. Naj diplomacija igra svoj šah, kakor zna in more, naj vladujoče stranke s svojim glasovalnim aparatom v skupščini odglasujejo to ali ono pogodbo z Italijo — ves naš narod bo odklanjaj danajske darove Italijanov toliko časa, dokler se sedanja Italija ne izkupi in ne spozna, da je trdna, močna in z Italijo na podlagi resničnega sporazuma in čistih računov zvezana. Jugoslavija njena največja obramba pred novo invazijo še vedno neukročenega germanstva na vroča italijanska tla... To spoznanje je za sedaj žal še daleč.

Mirna skupščinska seja

Konvencije z Italijo še niso v razpravi.

BEOGRAD, 8. junija. Z veliko napestostjo pričakovano dopoldansko sejo Narodne skupščine je otvoril ob pol 11. uri skupščinski predsednik Marko Trifković. Uvodoma je izjavil, da bo minister za socialno politiko odgovoril na interpelacije o nakupu luksuznega blaga v Ameriki (znano je, da se ta interpelacija tiče takratnega prehranjevalnega ministra dr. Korošca) na eni prihodnjih sej. Takisto bo odgovoril na interpelacije na interpelacije o aferi državnega podtajnika dr. Pernerja. Nato je pravosodni minister Gjuričić odgovoril na vprašanje posl. Kalamberja o pomanjkanju sodnikov v Liki. Šele sedaj je zbornica prešla k 1. točki dnevnega reda: Posvetovanje o spremembi člena 289. finančnega zakona za l. 1926/27 glede preskrbe invalidov. Razprava je potekla dokaj pusto in je bila ob 13. uri prekinjena. Konvencije z Italijo pridejo šele po tej točki na vrsto.

Skupščina bo delala do 10. avgusta

BEOGRAD, 8. junija. Ministrski predsednik Uzunović se trudi, da bi sestavil za svojo vladu začasen delovni program. Nasproti novinarjem je izjavil, da bo skušal do 10. avgusta skupščino zaposliti, nato bo odgodena. V splošnem skupščini nedostaja gradiva, ker ni vlada nič delala. Zelo važna zadeva je ratifikacija trgovinske pogodbe z Italijo in drugih v Nettuno sklenjenih konvencij.

Kakor izve Vaš poročevalec, ni radičevski klub prav nič navdušen za konvencije, vendar pa se še ni definitivno sporazumel o svojem stališču. Trenutno še klub razpravlja o tem, radi česar zadeva še ni prišla pred plenum.

Kriza v Ženevi

Brazilijska je izstopila iz Društva narodov. — Briand proti Madžarom. — Bethlenova vlada bo poražena?

RIO DE JANEIRO, 8. junija. Brazilska vlada je sklenila, da bo izstopila iz Društva narodov. Svoji sklep proglašajo za definitivni in nepreklicni.

ŽENEVA, 8. junija. Na včerajšnji seji sveta Društva narodov se je ugotovilo, da delegat Brazilije ni bil navzoč. Njegova odsotnost se smatra za demonstracijo in napoveduje izstop Brazilije iz D. N. Seveda se ta korak razlikno komentira. Opaziti je bilo tudi to, da se španski delegat ne udeležuje seje.

Briand je izjavil britskemu zunanjemu ministru Chamberlainu, da Francija ne more pod nobenim pogojem privoliti v ukinjenje finančne kontrole nad Madžarsko. Francija, Jugoslavija in Češkoslovaška so odločno za to, da kontrola traja še naprej. Kakor se sodi, bo to stališče prodrla v vseh krogih Društva narodov, s čemer bo doživela Bethlenova korupcionistična in falzifikatorska vlada temeljit mednarodni poraz, ki bo podučil Madžare, da so upi na mednarodno pomoč pri njihovih tredentističnih načrtih povsem fantastični.

Ljubljansko gledališko imenovanje.

BEOGRAD, 8. junija. Pesnik Oton Župančič je bil imenovan za gen. tajnika ljubljanskega gledališča. Za vodjo intendance je bil imenovan Karel Mahkota.

BORZA

CURIH, (Avala), 8. junija. (Izvirno). Beograd 9.11, Paris 15.25, London 25.14, Newyork 516.625, Milan 19.15, Praga 15.31, Dunaj 73, Budapest 0.00722, Berlin 123, Brüssel 15.75, Bukarest 2.10, Sofija 3.74%.

Dnevna kronika

Kulturno delo na deželi

Sv. Lovrenc na Pohorju, 7. junija.

V nedeljo, dne 6. t. m. je vprizoril tukajšnji »Sokol« priljubljeno Golarjevo komedijo »Vdova Rošinka«. Predstava je uspela. Predvsem nas je iznenadil romar Balantač, ki je bil pristen in zabaval gledalce med vso predstavo, ne da bi pretiraval. In Rošinka — no, boljše bi si ne mogli izbrati! To vam je bila »košata babnica«! Vživel se je v vdovo, da je bila kakor ustvarjena zanj. Tudi Manica in ostale vloge so še dokaj dobro ušpele. Občinstvo je z napestostjo sledilo prizorom. Konec pa, ki se je radi nekega »defekta« nekoliko »prelevil« in to v trenutni potrebi, pa se radi tega nikakor ni ponesrečil, ker ga je »romar« s primeranim končnim nastopom zadell!

S tem nastopom je lovrenški »Sokol« položil temelj svojem dramatskemu odseku; za dobre igralce je preskrbljeno, s čemer je odstranjena najhujša zapreka. Želeti bi bilo, da bi se ta igra ponovila. In še to, da bi prihodnjič posestili prireditve na naši važni mejni postojanki tudi okoličani — posebno smo se nadejali Mariborčanov, — da bodo tudi obudovali naše diletante, pa še jim bi bilo vrhu tega ustrezno s kaj lepim izletom na zeleno Pohorje!

W.

— Kako se godi koroškim Slovincem? Zadnje tedne je vzbudila pri nas veliko in povsem zasluženo pozornost debata o šolstvu in manjšinskih pravicah naših rojakov pod Italijo, ki jo je bil sprožil v rimskem parlamentu posl. Besednjak. — Doce! umestno je, da se je potek te značilne debate razglasil pri nas s posebnimi lepaki; naj vsak izve, kako v Italiji, ki se ponosno imenuje dežela večstolletne kulture, teptajo osnovna načela svobode, pravice in resnice. Ob tej priliki se je v rimskem parlamentu pridružil slovenskemu poslancu tudi zastopnik južnotirolskih Nemcev posl. dr. Tinzl. Njegov govor je bil odločen in jasen; izražal je vso odvratnost, ki jo čutijo kulturni Nemci spričo takega teptanja kulturnih pravic italijanskih državljanov neitalijanske narodnosti. Vendar pa se zdi, da so podobne metode odvratne Nemcem le tedaj, kadar kak močnejši narod tepta njihovo manjšino. »Koroški Slovinci« beleži Tinzlov govor in pravi, da v Italiji sicer postopajo nekoliko grše, bistveno pa se koroškim Slovincem ravno tako godi. Tudi na Koroškem — piše omenjeni list — se kažejo Potemkimove vasi, tak švedel so naše šole, komedijanstvo je vse to, otrokom se krajejo mlada leta, deželi stroški, vse z namenom, čimprej spremeniti vse ljudi v Nemce. In proti temu bomo brez prenehanja ugovarjali tudi mi Slovinci na Koroškem.« (Koroški Slovinci z dne 2. junija t. l.) — V isti številki se primerjava med položajem koroških Slovincov in tirolskih Nemcev utemeljuje s konkretnimi podatki.

— Radikal med sabo. Zagrebški radikalni so prava podoba prečanskih radikalov, katerim so tuja vsakršna jasna in poštena načela, ker jim gre bodisi za kakšno osebnost bodisi za navadno politično kupčijo. Že nekaj časa so si zagrebški radikalni hudo v laseh, ker so razcepilni v dve skupini: Pašičevo in Jovanovičvo. V nedeljo je sklicala krajevna organizacija NRS zborovanje, ki je poteklo zelo burno. Na tem zborovanju so padle besede, da se radikalni ločijo v »čiste« in »nečiste«. Že to je zanimivo. Še bolj zanimiv pa je predlog, ki se je sprožil na tem zboru: »Pojdimo se pretepat, da bomo dognali, kdo je močnejši«. Da, prečanski radikalni ga pijnejo!

— Prezident Masaryk o Sokolstvu. V nedeljo so se začele predzletne sokolske prireditve v Pragi. Nastopili so srednješolski dijaki. Ob tej priliki je prezident Masaryk sprejel deputacijo profesorjev in dijakov in je v svojem odgovoru na pozdrav deputacije izjavil, da morajo češkoslov. šole učiti mladino — resnico. Laži o državi in družbi, ki jih je zahteval avstrijski sistem, naj bodo izključene. Važno pa je Sokolstvo. Človek mora biti organiziran, mora biti član kakega večjega občestva. To pa je Sokolstvo. Nato je

dejal: »Jaz sam sokolašim. Začel sem, ko mi je bilo 13 let. Posihdoh delam sokolske vaje v sokolski telovadnici ali doma. Ko vstanem, skočim v mrzlo vodo, telovadam — proste vaje — in mislim, da se človek drži na ta način nekoliko nad vodo.« (Lid. Noviny.)

— Jezusa je »videla«. V nedeljo, ko se je vršila na Kaptolu v Zagrebu telovska procesija, je neka ženska nenadoma skočila k oltarju in začela trgati cvetje in vptiti: »Jezus je vstal! Vidim Jezusa!« Ker se je to zgodilo med povzdigovanjem, je nastal velik poplah. Žensko so takoj prišli redarji in odvedli, vendar pa je bilo občinstvo zbegano in šolska deca je že bežala na vse strani. V bolnici so ugotovili, da je ženska zbolela na trenutni verski blaznosti. Upati je, da bo popolnoma okrevala.

— Še nekaj je potrebno! Pišejo nam: Zelo lepo je, da se je železniška uprava začela brigati za ozaljšanje železniških postaj. Le tako naprej! Vendar pa se izogibamo Potemkimovih vasi, če računamo s tujskim prometom in vemo, da se tujci ne bodo le vozili mimo naših postaj, ampak bodo na njih tudi izstopali. Kolo-dvorska stranišča so namreč ponekod uprav škandalozna. Ne le da klosetov ni, tudi stranišča so včasí naravnost ogabna. Kako ličen je na pr. celjski kolo-dvor. A če te potreba, ki je ne smeš odre-kati nobenemu tuju, zanesa na kolodvorsko stranišče, kolikšna razlika! Ali pa javno stranišče na trgu pred postajo! — Tudi po tem se sodi narodna omika! Pa še nekaj: tisti odurni napisi, ki jih neho-te opaziti na javnih straniščih. Res je, da svinja povsod, kjer se valja, pusti nekaj dlake, vendar pa bi večja skrb za higijeno in estetiko stranišč dobrodošla tudi morali.

— Naša vlada pripravila odločne korake zoper Bolgarijo? Zanimivo je, da se je mudil v Južni Srbiji, zlasti v krajih ob bolgarski meji, naš sofijski poslanik Milan Rakici, ki slovi kot dober poznavalec bolgarskih razmer. Rakici je poslala vlada v te kraje radi tega, da se na licu mesta seznaní s trenutnim položajem. — Pravijo, da je naša vlada sklenila, preprečiti enkrat za vselej manevre makedonstvujuščih in zasigurati našemu obmejnemu prebivalstvu, ki se zopet boji upada oboroženih bolgarskih tolp, trajno varnost in mir. Kakšni bodo ti koraki, ne vemo, saj je Beograd že ponovno žugal z njimi. Pišejo pa, da bo tokrat račun temeljit in odločen. Bomo videli!

— Nova madžarska umazanost. Ponosna in vitežka madžarska vlada, ki je za vse čase ožigosana z »rodoljubnim« falzifikatorskim zločinom, bo dobila še en sramotni pečat. Francoski delegat v Ženevi je dobil naročilo, da naj protestira zoper ukinitve finančne kontrole nad Madžarsko, ker so Madžari zakrivali neke sleparije z reparacijami. Teh sleparij je kriva Bethlenova vlada... In se še madžarski »vitezi« trkajo na »poštene« prsi!

— Velenemci v Cmureku. Od meje nam pišejo: Dne 27. junija bo v Cmureku velika velenemska parada, ki jo prireja nemški Turnverein. Ob tej priliki se bo cmureških občinski svet izrekel za priključitev k Nemčiji in so napovedane tudi tozadevne manifestacije. Obmejnih Slovincov sicer take parade nič ne brigajo, toda nekaj bi le povedali našim ljubim sosedom v Cmureku: Usoda je včasí jako hudomušna in kaj bi bilo, če bi se Cmurek potom priključitve znašel nekega dne ne v Veliki Nemčiji, marveč v — Veliki Jugoslaviji? Mi namreč Cmureka nismo pozabili...

g Od 10 spomladanskih učnih tečajev na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se jih je vršilo 9, eden pa se ni mogel vršiti radi prepisne udeležbe. Pa tudi ostali tečaji so bili le deloma prav dobro obiskani. Naj mi kmetovalci ne zamerijo, ako jim očitam veliko neodpustno brezbriznost. Za petdnevni kletarski tečaj so se dajale zelo lepe denarne podpore, katerih se pa ni moglo uporabiti, ker so bili od 23 obiskovalcev samo trije potrebni. In srednji kot manjši kmetje, odnosno njih sinovi so je danes v splošnem potrebni — kakor tudi stvar-

nega strokovnega pouka. Ne tarnajte, če si nočete pomagati, ko se vam tako ugodna prilika nudi! To mora biti drugače! — A. Žnavor.

— **Širom sveta.** Francozom vzbujajo težke skrbi ponovno padanje franka. Tudi lira nazaduje. — Francoska vlada predlaga mednarodno pogodbo proti ponarejanju denarja. — Jugoslovanska vlada se je pogajala z grško vlado glede zgraditve nove železniške proge med Gjevgjelijem in Solunom, ki bi rabila izključno za jugoslovanski promet. Grška vlada je ta predlog odklonila. — Radi pogostega junijskega deževja je močno narasla Donava. Tudi nekatera jezera so se dvignila, med njimi lepo Gardsko jezero za 22 centimetrov. — V Breslavi v Nemčiji so odkrili v nekem zavoju telesne dele 11letnega fanta in šletne deklice. V njih je spoznala mati dvojce svojih otrok, ki ju je bila poslala na pošto, a se nista vrnila. Po vsej verjetnosti gre za umor iz pohote. O zločincih še ni sledu. — Znan nemški general, bivši vojskovodja Ludendorff je pravkar vložil tožbo za ločitev zakona. Baje so na razporoko vplivali tudi politični momenti. — Bivši avstrijski kancler dr. Seipel je došel v Newyork. — Preko Pariza poročajo, da bo maročansko plemo Beni Urighel nadaljevalo vojno proti Špencem. — Neki polski finančni koncern je sklenil s Turčijo pogodbo, da prevzame monopol na prodajo alkoholnih pijač v Turčiji. — V Ženevi je bil odprt mednarodni delavski urad. — Revolucija na Portugalskem še traja. General Costo je včeraj vkorakal v Lizbono.

— **Kyffhäuser - Technikum Frankenhansen.** Od mnogih nemških tehničnih srednjih šol stopa v ospredje zanimiva »Kyffhäuser-Technikum« s svojimi posebnostmi. Poleg oddelkov za bojišne stroje in elektroinženirje, ki jih že vrsto let pouk v posebnih oddelkih za poljedelske stroje in zrakoplove. Kot priznanje za prizadevanja te že 30 let obstoječe višje tehnične šole naj složi dejstvo, da je prusko poljedelsko ministrstvo sklenilo, da se upeljejo na zavod, ki razpolaga z najmodernejšimi preizkusnimi napravami in laboratoriji, strojno-tehnični pončni tečajii. Poletni semester se pričinja 8. aprila.

Ali ste že član Vodnikove družbe?

se prijavite takoj pri poverjeniku

se prijavite takoj pri poverjeniku

Veseli kotiček

Med letoviščarji

— Lepo vas prosim, kako ste si mogli ogledati v dveh dneh ves Pariz?

— Prav lepo! Hčerka je pretaknila vse muzeje, žena modne trgovine, jaz pa nočne lokale.

V dobi varčevanja

»Vidiš! saj sem ti vendar rekla, da bi oblekel stare hlače.«

Mariborske vesti

Maribor, 8. junija.

Včerajšnje neurje

Toča.

Že včeraj smo zabeležili, da se je pred pol tretjo uro vsula nad Mariborom izredno debela in gosta toča. Na srečo je

trajala le nekaj minut in tudi naliv, ki ji je sledil, se je kmalu umaknil smehljajočemu se solncu. Vzlic temu je toča, ki je bila omejena na precej kratek pas, tako da je na pr. v Limbušu sploh niso imeli, povzročila precejšnjo škodo. V parku je

sklestila veliko listja in odtrgala cvetlicam cvetje ter jih mestoma pomandrala. Največ so trpeli vrtnarski nasadi. Posebno hudo je prizadet vrtnarski podjetnik g. Jemec v Prešernovi ulici, katerega je toča pobila vse steklo na vrtnih liscih in zbila nasade, tako da trpi visoko škodo. Tudi drugi lastniki vrtov so po kratki toči žalostno zrlji na svoje lehe. Poročajo nam tudi, da so močno prizadeti vinogradi, na severni strani Maribora. Tako je hudo trpel vzorni vinograd Vinarske in sadijske šoli na Kalvariji.

Nevihita.

Solnce, ki je po kratki burji zvedavo pokukalo izmed oblakov in obsinilo junijski led, ki je ležal v debelih zrnih po cestah, je bilo goljufivo in je sijalo le malo časa. Kmalu po 4. uri so se privlačili težki oblaki in se je začelo neurje, kakršnega v Mariboru letos še nismo imeli, dasi nam je nebo sicer obilno sipalo svojo blagodat in ni preveč štedilo z bliskom in grmenjem. Za prvimi votlimi grmenji se je vtil dež, ki je postal vse močnejši, dokler se ni med 5. in pol 6. uro vsula huda ploha, ki je izpremenila nekatere mariborske ulice v prave pravcate potoke.

Povodenj.

Ker je toča uro poprej naklestila precej listja, ki ga je začela deževnica nositi naprej po cesti, so se kmalu zamašili kanali in voda, ki jo je sivo nebo izbruhalo ob najhujšem nalivu, je imela prosto pot po cestah in ulicah. Čez malo časa so tekli po nekaterih nižje ležečih ulicah potoki umazane vode. Jurčičeva, Vetrinjska in druge ulice v centru mesta so bile prav tako prizadete kot nekatere predmestne ulice. Največ vode se je nabralo v onem delu Aleksandrove ceste, ki leži blizu glavnega kolodvora. Tu je nastala taka povodenj, da pešci niso mogli čez in so jih morali voziti izvoščeki za odškodnino 2 dinarja. Ta voda je naravno drla na nižje ležečo Mel'ko cesto, kjer je povzročila precejšnjo škodo. Prizadete so mnoge kleti. Največ je trpela tvrdka bratje Wundler v Melju, o kateri nam poročajo: Nevihita je dvignila pločevinasto streho na tovarni in voda je vdrla z elementarno silo v tovarno, kjer je deloma uničila za državno dobavo namenjeno pločevino. Narasli potok Počehova je odnesel les, ki je bil nakopičen na dvorišču. Škoda je za tvrdko tembolj občutna, ker ne bo mogla do določenega roka izvršiti svoje dobave.

Še v večernih urah ko je dež že ponehal, se je valila umazana voda po ulicah in cestah in otežkočala promet. S sabo je nosila veliko listja in mulja in močno oblatila ceste, tako da bodo imeli mestni delavci polne roke dela, če hočejo dati cestam in ulicam prejšnje lice.

V mestnem parku.

Kako umazano je postopala včerajšnja nevihta z našim mestom, nam priča najlepši del Maribora — mestni park. Tudi tu so imeli potoki vode prosto pot. Vse steze so zablachene in ponekod so stale še danes dopoldne umazane luže. Ker je toča sklestila veliko listja, ga je voda nanosila na kupe in izplavila zlasti igličasto plast pod smrekovim gajem, tako da so vse steze polne teh iglic. Park

je izgubil svojo lepo podobo, njegov ribnik je postal grda mlaka in zopet bo treba dela in stroškov, da se bodo popravile posledice tega hudobnega plesa razjarjenih elementov.

Krčevina pod vodo.

Iz Krčevine nam poročajo: Stanovanj Krčevine nad »trema ribniki« se že dolga leta ne spominjajo takšne nevihte in poplave, kakor je bila včeraj dne 7. junija, med 14. in 18. uro. Najprej je začela padati toča velika kakor oreh in po toči na velik naliiv dežja. Ker so naši iarki ob občinski cesti v zapuščenem stanju in premali, se je dotok vode iz hribov razlil po travnikih, vrtilih in cestah tako, da je bil prehod po njih nemogoč. Uničeno je vse kar je ostalo nepoškodovanega od toče. Radi tega opominjamo tudi občinski urad, naj si ogleda in regulira omenjene järke, ki so zelo potrebni regulacije. Ker smo vsi stanujoči v prizadetem kraju večinoma revnejšega stanu in se preživljamo iz tega, kar pridelamo na naših vrtilih, prosimo merodajne oblasti, da se nas u-smilijo in nam pri plačevanju davkov olajšajo naš položaj.

Maribor za rusko mladino

Že nekaj let prireja ruska emigracija v raznih deželah takozvani »ruski kulturni dan«, ko apelira na domačine, da posvedočijo z gmojnimi prispevki za ruske kulturne namene svoje simpatije do ruskega naroda, ki je dal človeštvu nesmrtnih vrednot. Tak dan je bil letos dne 7. in 8. junija. Oba dneva se je tudi v večjih mestih Jugoslavije zbiralo za ruske kulturne namene. V Mariboru, kjer nimamo nobene ruske ali rusofilske organizacije, ni bilo nikake akcije.

Zato pa nam je pripravila »Ljudska univerza« prireditve, ki nas bo tudi spomnila ruskega naroda in dala prijateljem ruske kulture priliko, da s posetom položijo skromen dar za emigrantsko dečo. Srdenješolci z ruskega učilišča v Hrastovcu bodo vprizorili v petek dne 11. t. m. pod okriljem »Ljudske univerze« dramatizirano Puškinovo pravljico »Car Saltan«. Pravljica je silno prepletena z mnogimi ruskimi in vzhodnimi motivi in je dala ruski mladini, ki se šola blizu nas, mnogo dela in skrbi. Poplačajmo njen trud z obilnim obiskom! Jezikovna stran naj nikogar ne moti, ker vsebuje vprizoritev toliko peskih in plesnih točk ter bo nudila toliko slikovitosti, da ne bo nikomur dolg čas.

Najsi imamo o politični emigraciji to ali ono mnenje, sigurno je, da so Rusi toliko storili za Slovanstvo in bodo storili v bodočnosti še veliko več, da moramo pokazati mladini med nami živečih emigrantov nekaj pozornosti ki nam bo zanj iz vsega srca hvaležna!

Omenjena prireditve bo v Narodnem domu. Začetek ob 20. uri.

m Umetnostna razstava v Mariboru.

Ker se radi nastalih zaprek ni mogla otvoriti umetnostna razstava, v nedeljo dne 6. t. m., se bo otvorila v četrtek dne 10. t. m. Kakor smo že poročali, razstav-

Nekaj iz zgodovine naše kraljeve garde

Postanek in razvoj kraljeve garde je v tesni zvezi z razvojem in nastankom naše mogočne armade. Že l. 1808. je Karadžordže ustanovil prve kadrške čete: bataljon regularnih vojakov — pešcev in regularno topniško baterijo.

Za časa drugega upora proti Turkom so postale rezmere v vojski jako razdrapane, radi česar je knez Miloš leta 1825. začel formirati novo regularno vojsko, ki jo je tvorilo 1147 izbranih mladeničev. Ti so se imenovali »vpi-sani panduri«. Ti panduri so se vzgajali v raznih mestih in 40 teh vojakov je dobilo v Požarevcu l. 1826. naziv »soldati«, ki je polagoma prešel tudi na ostale edinice. Tri leta kasneje je knez Miloš ustanovil telesno stražo 73tih izbranih mladeničev, ki so se imenovali »kadeți«, koje je vodil Tome Vučić Perišić.

Ti kadetije so l. 1830. pričeli obiskovati vojaško šolo v Požarevcu. Leta 1832. se je njih število dvignilo na 200. Skoraj istočasno pa je bil izdan ukaz, da se ustanovi tudi garda na konjih. Konji so se nabavili s prostovoljnimi darovi, nekoliko jezdecov pa je dala vsaka kapetanija. Leta 1833. je štela

vojska stalnega kadra štiri oddelke z vojno muziko.

Leta 1836. se je nabavilo za gardiste boljše orožje, ki je bilo naročeno za 40.000 forintov iz Tule. Od leta 1829.—1838. se je garda neprestano organizirala.

Oprema garde je bila jako lična: iz črnega astrahana z orlovskim peresom, zelena suknja z rumenimi našitki, rdeče hlače, škornji z ostrogami in plašč temne barve. Gardisti so bili oboroženi z rusko sabljo in belgijskim revolverjem. Konjeniki pa so imeli ruska sedla. 31. januarja l. 1883. je novo formirani gardijski eskadron dobil naziv »kraljeva garda«, ki so jo tvorili regruti iz vse dežele. Leta 1886. je dobila garda svojo zastavo. Leta 1893. pa se je pomnožila na dva eskadrona, nato leta 1899. na tri in še istega leta na štiri eskadrone.

Kraljeva garda se je l. 1904. udeležila svečanega kronanja Njegovega Veličanstva kralja Petra I. Od leta 1906.—1913. je stalno spremljala Njegovo Veličanstvo v kopališča. 26. junija 1911 pa ji je kralj podaril novo zastavo. V svetovni vojni je kraljeva garda stalno spremljevala vrhovnega poveljnika srbskih vojsk Njegovo Vel. kralja in Njegovo kraljevo Veličanstvo prestolonaslednika Aleksandra, dočim so bili nekateri oficirji prideleni ope-

rativni vojski, kjer so na čelu posameznih oddelkov dokazali, da so vredni imena kraljevih gardistov in da znajo tudi umirati za domovino in kralja.

V težkih dneh umika preko Albanije je garda spremljala kralja preko Kruševca, Prizrena, Skadra in Drača do Valone.

Kraljevi gardisti so za časa umika nosili na lastnih rokah svojega vrhovnega komandanta prestolonaslednika Aleksandra, ki je v Skadru obolel in ni sprejel ponudbe zaveznikov, da bi ga prepeljali v Italijo, temveč je ostal med vojaki, da z njimi deli usodo.

L. 1916. so kraljevo gardo prepeljali na Krf. 20. junija istega leta je bila transportirana na solunsko fronto, kjer se je na ukaz Nj. Vel. prestolonaslednika en eskadron takoj udeležil osvobodilnih bojev.

L. 1917. pa so prispeli svojim bratom na pomoč tudi dobrovoljci iz Rusije, bratje Srbi, Hrvati in Slovenci. Na željo Nj. Vel. prestolonaslednika so pritegnili h gardistom tudi hrvaške in slovenske dobrovoljce.

Po prodoru solunske fronte se je konjeniška divizija kraljevske garde udeležila zasledovanja poraženih sovražnikov. 19. septembra je vsa kraljeva garda prispela v Skoplje. 18. oktobra v Niš, a 27. oktobra v Beograd.

Po ujedinjenju Srbov, Slovencev in Hrvatov so razmere zahtevale, da se pomnoži vojska, kakor tudi kraljeva garda, ki je 16. julija 1919 prešla v rang brigade. Od takrat spremlja garda Nj. Vel. kralja Aleksandra neprestano na njegovih oficijelnih potovanjih. L. 1922. je garda dobila tudi svojo godbo, a l. 1923. se je konjeniški polk zopet ojačil za dva eskadrona in za mitraljeski oddelek.

Z ukazom z dne 24. marca 1924 pa je garda dosegla današnji obseg. Poleg štaba ima eno konjeniško brigado dveh polkov, ki imata tri konjeniške in en mitraljeski eskadron, dalje ima pešadijski polk štirih bataljonov (po 4 čete) z eno mitraljesko in eno godbeno četo ter artilerijski polk, ki ima dve diviziji, vsaka po dve bateriji. 6. oktobra pa je bila kraljeva garda pojačena še z avtooddelkom.

Prvič je z vsemi enotami nastopila v Črni gori ob prenosu Njegoševih zemeljskih ostankov.

Razvoj kraljeve garde v l. 1924. je bil tako nagel in občuten, da je prešla v rang divizije.

Vsa pomnoževanja je izvršil sedanji gardni komandant, častni adjutant Nj. Vel. kralja, divizijski general Peter P. Živković, komandant garde ujedinenih bratov Srbov, Hrvatov in Slovencev.

ljata topot prof. Cotic in prof. Mežan; prvi razstavlja »Stari Maribor« v barvah, drugi portraite in paisaže. Ker so postale v Mariboru umetnostne rastave že redkost, je dolžnost vsakogar, da posesti to rastavo, saj je že radi nizke vstopnine (2 Din), vsakomu dostopna. Rastava je od četrtega naprej odprta dnevno od 9.—16. ure v kazinski dvorani.

m Ljudska univerza v Mariboru. Ljudska univerza ima občni zbor v ponedeljek 14. t. m. ob 8. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Prijatelji te velevažne institucije naj se ga sigurno udeležijo. Član lahko postane vsak, kdor plača malenkostno članarino 12 Din.

m Zlahtičeve ceremonije. Pri današnji porotni razpravi radi umora trgovca Rosenfelda je povedal Čičev tovariš in Zlahtičev »učenec« Kajič, da ga je Zlahtič zaprisegel, predno ga je poslal v Podvincine nad trgovca Rosenfelda. Zlahtič se je oblekel v belo in mu je moral Kajič vprico Čiča prisesti, da ne bo nikdar izdal in da ne bo šel nikdar k spovedi. — Med »zapisego« je baje neki glas izpodbil slovesno spregovoril: »Če boš prelomil prisego, boš okamenel«. Tako je Zlahtič bil najbrže — vsaj v Kajičevih očeh — v zvezi s hudičem, kakor razni morilci v srednjeveških legendah.

m Portret kralja Aleksandra, ki ga je izvršil za Veliko županstvo naš priznani domači umetnik g. Ante Trstenjak, je razstavljen v izloženem oknu trgovine Preis v Gosposki ulici. Opozarjamo nanj prijatelje umetnosti.

m Sestanek nastavlencev slovenskih avtonomnih mest. V Mariboru so se v soboto in v nedeljo sestali magistratni uslužbenci iz Ljubljane, Celja in Ptuj. Posebno častno je bila zastopana Ljubljana. Prispeli so vsi trije člani gerentskega sveta gg. dr. Puc, Turk in Likozar, dalje magistratni ravnatelj dr. Zavnik, nadsv. Govekar in drugi. V nedeljo se je vršilo dopoldan zborovanje Zveze, opoldan banket v »Unionu«, popoldan pa so se udeleženci razšli na izlete. Mariborski tovariši in tovarišice so jim priredili pri srčen sprejem in so vse storili, da so se počutili v našem mestu kar najbolje.

m Zadruga krojačev in sorodnih obrtov naznanja, da se je pričel krojni tečaj za krojače. Tečaj bo vodil strokovni učitelj Alojzij Knafelj pri uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani. Kdor namerava tečaj obiskati naj se takoj javi pri načelstvu zadruga. — Načelnik. N 75

Letni kostum

V poletni modi 1926 bo najbolj priljubljena temna kratka suknja, h kateri se predvsem prilaga karirano krilce.

Sokolstvo

O V torek dne 8. t. m. se vrši v Narodnem domu redna mesečna vaditeljska seja. Glavni predmet je društveni nastop, ki se vrši dne 13. t. m. Vsi člani prednjaškega zbora so pozvani, da se seje zanesljivo udeležijo.

Turistika

Planinci! Mariborska podružnica SPD priredi v nedeljo dne 13. junija 1926. spoznavno s Savinjsko podružnico SPD v Celju skupen izlet na Sljeme (1035 m) pri Zagrebu. Naša dolžnost je, da se že enkrat vsaj deloma oddolžimo hrvatskim planincem, posebno pa našim vrlim Sljemeniščem, kateri tako vztrajno in zveliko ljubeznivo posečajo slovenske planine, predvsem pa naše zeleno Pohorje. V najlepših spominih so nam ostali lanski planinski dnevi skupno s Sljemeniščem na Triglavu, na Mariborski koči, kakor tudi prav zabaven smučarski tečaj ob božičnih praznikih istotam. Zato pokažimo tudi mi — vsaj svojo dobro voljo, ker oddolžili se ne bomo nikdar. Polovična vožnja je zasigurana. Prijaviti se je treba do 5. junija 1926 pri g. Strašniku v Mariborski tiskarni ali pa pri g. Kravosu, trgovcu na Aleksandrovi cesti.

Slovo od vrle slovenske žene

Ptuj, dne 5. junija.

V petek dne 4. junija t. l. smo spremili go Vido dr. Horvato v na zadnji poti. — Velika udeležba je dala sijajno spricalo pokojnici ter je jasno dokazala njeno veliko popularnost. G. profesor Kolarič je opravil duhovna opravila. Ob grobu je po naročilu podružnice CMD govoril dr. Tone Gosak rajni gospej poslovilne besede, s katerimi je približno tako-le karakteriziral to vrlo slovensko ženo: Zopet so nam grobovi odvzeli odlično osebo iz vrst naših nar. delavcev. Rajnika gospa je umevala svoje poslanstvo, dano ji od narave in naroda. Kot hčerka znane Lapajnejeve rodbine v romantičnem Krškem je prežela vsestransko umsko in zlasti srčno izobrazbo. Obdarjena vrhu tega z naravnimi darovi, je bila prvotno dika učiteljskega poklica, ki se je mu posvetila. Ko je pozneje postala soproga, je osrečila s svojimi vrlinami soproga in svojo deco. Bila je vzorna soproga in vzorna mati. Obzorje pokojnice, njena ljubav in skrb pa niso mogle ostati posvečene samo ožji rodbini, obsegle so tudi širjo rodbino in narod. Na zunaj se je to kazalo v prvi vrsti v njenem delovanju za vzvišene cilje CMD. Skrb za vzgojo naše potujočevanje izpostavljene dece je bila pokojnici resna in življenska naloga. Povdarjam v svoji lastnosti kot zastopnik moške in ženske podružnice CMD v Ptuj, da je bila pokojnica gibna sila, prava voditeljica in najodličnejša delavka v teh naših narodnih institucijah. V prvi vrsti njena zasluga je, da se ptujski podružnici CMD z svojimi uspehi dosegli v celi naši Sloveniji II. mesto od

vseh podružnic, čeprav je delokrog naših dveh podružnic po svojem prebivalstvu majhen in reven. Pokojnica je bila idealistinja čistega kova, kakoršno je moglo roditi in vzgojiti le vojna doba nar. prepoda, v kateri se je razumnost odlikovala po poletu misli in v pogledu na življenje in na njegova vprašanja. Bila je v obče plemenitega značaja. Zaradi teh njenih lastnosti so jo oboževali ravnotako naši kmetje in viničarji v divnih naših Halozah, kjer je mnogo gospodarila na domačem posestvu, kakor mi meščani, ki smo sodelovali z njo v naših društvih. A ni je več med nami. Vzeli so nam jo grobovi. Vzeli že v 46 letu njenega življenja. Njeni materinski skrbi se je zahvaliti, da so bili revni otroci mestnih osrednjih in meščanskih šol vsako leto obdarovani. Tudi mestni reveži so bili deležni njene dobrotljivosti. Radi tega so radi prispevali vsi sloji obeh narodnosti našega mesta.

Gospa, prerano ste zapustili soproga, deco, nas Ciril Metodarije in narod. Najboljša izmed nas ste šli prva od nas. — Škoda bodo trpeli vsi — zlasti pa tudi potujočevanju izpostavljena deca. Ostanete nam vzor idealne rodoljubkinje žene in matere. Spomin na Vas nas bode bodril da bomo izpolnjevali naše nar. dolžnosti. V naših delih boste živela med nami naprej. Slava Vašemu spominu.

Slov. pevsko društvo v Ptuj je ubrano zapelo pred hišo žalosti in na pokopališču dve pretresljivi žalostinki. Ohranimo pokojnici svetel spomin!

Porotno sodišče

Maribor, 8. junija.

porotno sodišče 21. septembra 1922 obsodilo v smrt na večalih, dne 6. septembra 1923, pa je bila smrtna kazen z najvišjim ukazom spremenjena v dosmrtno ječo.

Alojz Polak se je trudil, da bi dosegel obnovo kazenskega postopanja, toda vsa prizadevanja so bila zaman. Šele pri obnovenem procesu v zadevi Franca Čiča, ki je bil z Ivanom Zlahtičem 20. marca t. l. obešen radi umora Miklove družine v Studencih, je Čič priznal, da je on umoril trgovca Rosenfelda s pomočjo Fr. Kajiča. Za izvršitev zločina je Kajič in Čič pridobil večkratni zloglasni morilec Ivan Zlahtič. Ker so se priznanja in izpovedbe Čiča krile z nadaljnimi ugotovitvami preiskave, je slednjič tudi obdolženec Franca Kajič priznal dejanje.

Na podlagi tega priznanja se je obnovilo kazensko postopanje zoper Alojza Polaka, ki je bil nato oproščen tega zločina, pri katerem je bil nedolžen.

Po izpovedbah Franca Čiča sta se z Zlahtičem spoznala v kaznilnici v Mariboru. Ko pa je Čič pobegnil iz kaznilnice, se je zatekel h Zlahtiču, ki ga je nagovoril k umoru trgovca Rosenfelda. Povabil je tudi Kajiča in oba natanko poučil, kako naj umorita Riharda Rosenfelda. Zlahtič je tudi obema nabavil dolgi brušeni pili z ročajem.

Po Zlahtičevem načrtu sta šla k Rosenfeldu in mu ponudila večjo množino jajec v nakup, samo da bi se Rosenfeld založil do prihodnjosti z denarjem.

Dne 4. februarja sta se Čič in Kajič podala z morilnim orodjem v Podvincine in čakala na Rosenfelda. Ker ga ni bilo takoj, sta odšla v sosednjo gostilno na pol litra vina in od tam pazila na Rosenfelda. Ko je omenjeni trgovec prišel v skladišče, sta brž odšla k njemu in mu

Narodno gledališče

REPERTOAR

Torek, 8. junija ob 20. uri »Kozarec vode« ab. C. (Kuponi).

Sreda, 9. junija ob 20. uri »Satan v ženski« ab. A. (Kuponi). Zadnjič v sezoni. Četrtek, 10. junija ob 20. uri »Kozarec vode« ab. B. (Kuponi). Zadnjič v sezoni.

Mariborska opera pripravlja Parmovo melodijno opero »Stara pesem«, ki se bo vpriporila skupno s priljubljenim Mascagnijevo Cavallerio rusticana. V tej bodeta zadnjič gostovala oba Mitrovičeva.

Pomotna objava včerajšnjega repertoarja. Jutri v sredo, 9. junija se ne vrši »Marija Stuart«, kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno, pač pa »Satan v ženski«, zadnjič v sezoni za ab. A.

Kupujte srečke Doma ubogih!
Cena Din 50.—

izjavila, da bo voznik takoj pripeljal jaja. Ko je Rosenfeld odpravil dve stranki, sta Čič in Kajič stopila tako, da je bila njuna žrtev med njima, nakar je Kajič zagrabil Rosenfelda za vrat, ga podrl na tla, nato pa sta planila oba nanj in ga zabadala s pilama.

Ko je žrtev omagala, sta jo zavlekla v skladišče in jo oropala. Pri odhodu sta zaklenila vrata in zbežala v bližnji gozd, kjer sta pregledala plen in si ga razdelila.

Obdolženec Franca Kajič priznava svojo krivdo in celo namen, žrtev umoriti. Slednje je kasneje sicer prekal, vendar pa zadeve ni mogel utemeljiti.

Iz dejanskega položaja se zaključuje, da sta Čič in Kajič ravno prevarjeno, hladnokrvno in po zasnovanem načrtu.

Z ozirom na to, da je bila obtožba popolnoma utemeljena je bilo porotnikom stavljeno vprašanje, ali je kriv zločina roparskega umora. Porotniki so vprašanju soglasno pritrdili, nakar je bil Franca Kajič obsojen na dosmrtno ječo.

Vlom v Ljutomeru

V noči od 5. na 6. oktobra 1925 je zapazil pekovski pomočnik F. Kosi, ki se je vračal iz Ljutomera proti domu, da sta dva možka lomila križ na oknu trgovine Cirila Senčarja v Ljutomeru. Bilo mu je takoj jasno, da gre za vlom in je nemudoma odhitel po redarja Draga Fratarja, ki je odšel z njim proti trgovini. Odmev njunih korakov pa je opozoril vlomilca, da se nekdo bliža in sta takoj ugasnila v trgovini luč in hotela pobegniti.

V hipu sta vlomilca stekla čez dvorišče na vrt in preko 1½ m visoke žične ograje na ulico, ter se spustila v beg. Redar Tratar je tekel za njima, a ju ni mogel dohiti. Vlomilca sta pribežala mimo orožniške stanice ravno v trenutku, ko je skočil na ulico orožnik Ivan Kolarič, ki je ujel vlomilca Šerksa, dočim je njegov tovariš pobegnil. Šerks se je zagovarjal, češ da je prišel v družbo dveh neznančev, katerih eden mu je dal tako kľofuto, da je odletel čez plot in obležal nezvesten. Ko je slišal beg in krik se je tudi on zdrnil in hotel pobegniti, da ne bi padel sum nanj. Kljub tajeju pa je bil obsojen na šest let težke ječe.

Po obsodbi je Šerko izdal, da sta bila neznanca storilca zloglasni Ivan Kuhar in Karol Nemat, za katerima pa so bile vse poizvedbe brezuspešne.

Končno se je vendar doznalo, da je bil z njim današnji obdolženec Ernest List, ki se je z njim vred nahajal v trgovini in tudi ukradel srebrno uro. Dokazano je torej, da sta skupno lomila križ, lezla v trgovino ter delala vse dogovorjeno in v istem namenu polastiti se denarja, ki ga je bilo takrat v zaklenjeni mišici okrog 26.000 Din. Vsi dve zapreke pa se jima je posrečilo odnesti le uro vredno 450 Din.

Iz navedenih razlogov je obtožba popolnoma utemeljena.

Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji. Na prvo radi tatvine so odgovorili z 8, na drugo glede nepremagljive sile pa s 7 glasovi, radi česar je bil List oproščen.

Kino

GRAJSKI KINO

predvaja od ponedeljka 7., do srede 9. junija »Zgodovina njene ljubezni«. Krasna drama ljubezni s Glorio Swanson v glavni vlogi. Paramountfilm krasote in kolosalne režije.

APOLO KINO

predvaja od 8.—10. junija »Na robu greha« (Žene revnih). Igrokaz v 5. činih z zelo zanimivo vsebino.

KINO »DIANA« STUDENCI

predvaja od torka dne 8. do 11. junija »Sudoperka«, plesalica in 10.000 dolarjev. Dogodki v elegantnem morskem letovišču v največji sezoni. Največji luksuz najslajnejša eleganca, moderne toalete! V glavni vlogi znana filmska diva Ossi Oswalda.

Slovanska Bolgarija

Bolgarski tisk je nedavno slavil svojo osemdesetletnico. 3. maja 1. 1846. je pričel izhajati v Carigradu prvi bolgarski časopis »Blgarski orel«, ki ga je urejeval Ivan Bogorov. Od takrat se je tisk dovolj hitro širil in danes izhaja v Bolgariji 480 časopisov. Izšolanih novinarjev pa ima 280, ki so organizirani v treh društvih, kojih najstarejše je »Društvo na blgarske publicisti i pisatelje«. Najmnožje organizacija je združenje sofijskih novinarjev, ustanovljeno 1905. leta. Poseduje lep novinarski dom in velika fonda: penzijskega in podpornega. Izdaja tudi svoj časopis, ki izhaja ob praznikih, ko drugi listi ne izidejo. Tretja organizacija pa je

Schichtov

način
pranja

je
najboljši.

Namakaj z „ŽENSKO HVALO“,
izpiraj s SCHICHTOVIM MILOM.

»savez provincijskih novinarjev«, ki izdaja tudi svoj list, 80-letnico bolgarskega tiska so proslavili jako dostojno. Proslave so se udeležili zastopniki carja, vlade in skoro vsa inteligenta prestolice.

50letnica aprilskega upora. V maju so Bolgari slavili 50letnico takozvanega aprilskega upora leta 1876. Upor prebivalstva v mestih in na deželi je prvi znak odločne borbe za osvoboditev izpod turškega jarma. Upor je bil sicer zatrt z ognjem in mečem, vendar pa je bil vzbujen interes za Bolgarijo in balkanske Slovane po vsej Evropi. Posledica tega pa je bila rusko-turška vojna leta 1877. in nato ustanovitev bolgarske države, s čimer je bila dana podlaga za nadaljno osvoboditev vseh na Balkanu zatiranih Slovanov. Povodom tega jubileja so bile prirejene po vsej državi velike proslave in izšlo je mnogo spominskih spisov.

Smrt bolgarskega pesnika. 2. maja t. l. je preminul v 57. letu znani bolgarski pesnik Cerkovski, ki so mu vsled prirojene domačnosti in ljubezni do prirode in slovesu dajali priimek »pevec poljan«. Rodil se je na deželi in tudi tam preživel vseh 57 let. Njegovo vsvarjanje je bilo neposredni izraz veselja in ljubezni do kmečkega ljudstva, njegovih hrepenenj in stremeljenj. V tem se sicer ni povzpelo do popolnosti, toda njegove pesmi izražajo pristen, kristalno čist občutek, ki prevzame bralca, kakor vode gorskega potočka. Nebroj njegovih pesmi se poje po vsej Bolgariji in so postale že prave narodne pesmi. Jako so priljubljene tudi njegove otroške pesmi, ki se berejo v vseh šolskih čitankah. Cerkovski tudi ni slab pripovedovalec. Dramatski poizkusi pa so ostali le poizkusi. Dolgo vrsto let je urejeval »Selsko pobudo«, v kateri je objavljial poleg pesmic in pripovedk tudi članke o raznih temah. Bil je ustanovitelj bolgarske kmečke stranke in je bil od l. 1906 večkrat izvoljen v sobranje. Od l. 1919. do l. 1921. je bil minister. V bolgarski literaturi sicer ni na prvem mestu, vendar pa je precej ugleden. Njegove literarne zasluge so uvideli tudi njegovi politični nasprotniki in ga dostojno pokopali na državne stroške.

Iz družabnega življenja

— II. seznam prispevkov za spomenik dr. Ant. Medvedu. Anton Kocjančič, Jurklošter 10 Din; Ant. Trinkhaus, Pameče 10 Din; Josip Tratnik, Rajhenburg 100 Din; Alojz Čížek, Slovenjgradec 100 Din; Ant. Lajnšič, Sv. Martin pri Vurbergu 25 Din; Ant. Šparl, Muta 20 Din; Ivan Kozoderc, Žetale 20 Din; I. Kupčič, Maribor 10 Din; župni urad Trbnje 10 Din; Fr. Treibner, Sv. Miklavž pri Slov. Gradcu 10 Din; Karol Pribil,

Maribor 50 Din; Mat. Pirc, Maribor 20 Din; Fr. Toplak, Pišce 20 Din; Fr. Šegula, Makole 20 Din; Al. Ocvirk, Ljubno 10 Din; O. Škamlec, Sv. Andraž 10 Din; Fr. Gasparin, Maribor 20 Din; M. Šmid, Solčava 13 Din; Fr. Lavrinc, Slivnica 10 Din; M. Ulčnik, Dolič 5 Din; A. Essenko, Belevode 100 Din; M. Škofič, Kapela 100 Din; I. Jurko, Stari trg 100 Din; Sr. Vrščič, Mozirje 100 Din; A. Podvinski, Zavrče 50 Din; I. Messner, Apače 50 Din; I. Granfola, Griže 40 Din; Mat. Ljubša, Celje 25 Din; Jak. Cimerman, Maribor 75 Din; Jos. Mirt, Maribor 20 Din; F. Sprachmann, Maribor 10 Din; Fr. Letonja, Sv. Ana 20 Din; Mart. Medved, Braslovce 100 Din; dr. V. Močnik, Maribor 40 Din; Jan. Glaser, Maribor 25 Din; Al. Vrhnjak, Dobrna 25 Din; I. Guzej, Celje 7.50 Din; P. Heričko, Maribor 100 Din; Mat. Zemljčič, Sv. Tomaž 25 Din; Dr. Maks Kovačič, Maribor 20 Din; Rudolf Raktelj, Bizeljsko 10 Din; G. Zrnko, Hajdina 25 Din; P. Kovačič, Rogaška Slatina 25 Din; dr. A. Klemenčič, Maribor 10 Din; dr. Pavel Strmšek, Maribor 50 Din; A. Kocbek, Gornja Radgona 50 Din; Karol Presker, Smartno ob Paki 50 Din; dr. Fr. Kartin, Maribor 50 Din; Jan. Slavič, Kostivnica 25 Din; Fr. Spindler, Sv. Lovrenc na dr. polju 20 Din; I. Medvešek, Videm 100 Din; dr. Jos. Leskovar, Maribor 100 Din; ing. Jos. Zidanšek, Maribor 50 Din; Alf. Vales, Maribor 15 Din; Posojilnica Maribor 1000 Din; I. Rotner, Škale 100 Din; I. Hutter, Maribor 100 Din; Fr. Majzel, Maribor 100 Din; Trgovska banka, Maribor 100 Din; Mat. Obrat, Maribor 50 Din; Franjo Majer, Maribor 50 Din; dr. Fr. Jankovič, Maribor 50 Din; Prva hrvatska štedionica, Maribor 50 Din; dr. Roglič, Maribor, 50 Din; M. Čutič, Maribor 50 Din; H. I. Turad, Maribor 50 Din; Ivan Kravos, Maribor 40 Din; dr. Mirko Čerinič, Maribor 25 Din; I. Oblak, Sv. Lovrenc na Pohorju 30 Din; Fr. Doberšek, Koprivnica 20 Din; I. Pavec, Gor. Radgona 15 Din; Fr. Rakun, Pišce 15 Din; III. letnik bogoslovcev, Maribor 14 Din. — Vsem p. n. darovalcem izreka iskreno zahvalo odbor za spomenik dr. Ant. Medvedu.

— Darila za Miklošičev spomenik. Od 15. aprila do konca maja so darovali: Na Zgodovinsko društvo: J. Zajc, kaplan v Majšpergu 10, Din. M. Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu 25 Din. D. Žunkovič v Mariboru 25 Din. Južnoštaj. hranilnica v Celju 500 Din. J. Slavič, župnik v Ko-

strivnici 25 Din. J. Vošnjak v Ptuj 10 Din. E. Trstenjak, župnik v St. Jurju 50. Pos. v Žalcu 100 Din. J. Kovačič, v pok. učit. pri Sv. Trojici 10 Din. dr. Lj. Pivko v Mariboru 25 Din. Muzejsko društvo v Ptuj 100 Din. dr. J. Šleibinger, prof. v Ljubljani 100 Din. dr. V. Rožič, prof. v Ljubljani 10 Din. dr. F. Ilešič, un. prof. v Zagrebu 150 Din. dr. A. Klemenčič, odvetnik v Mariboru 10 Din. inž. J. Kukovec v Mariboru 50 Din. Drag. Hribar v Ljubljani 200 Din. dr. J. Povalej, fin. rav. v Mariboru 50 Din. dr. A. Pernat, odv. v Mariboru 25 Din. dr. J. Zdošek odv. v Brezicah 100 Din. dr. St. Rajh v Kočevju 15 Din. dr. Tašner, insp. v min. v Beogradu 50 Din. dr. K. Ozvald, univ. prof. v Ljubljani 50 Din. dr. F. Kartin, zdravnik v Mariboru 30 Din. Veletgov. Turad v Mariboru 50 Din. M. Suhač, prof. v Celju 40 Din. dr. G. Serneč odv. v Celju 100 Din. dr. V. Rapotec, odv. v Mariboru 30 Din. dr. U. Lemež odv. v Slov. Bistrici 10 Din. A. Hudovernik, notar v Ljubljani 100 Din. M. Tomažič, dekan v Kozjem 50 Din. L. Schwentner v Ljubljani 50 Din. J. Kranjc v Mariboru 20 Din. dr. K. Škapin, odv. v Mariboru 50 Din. N. Vrabl, sodn. svet. v Mariboru 40 Din. dr. J. Jeraj, prof. v Mariboru 10 Din. dr. R. Ravnik, odv. v Mariboru 100 Din. Županstvo v Ljutomeru je sprejelo: A. Krajnc, vel. v Ljutomeru 1000 Din. filoz. fakulteta v Ljubljani 250 Din. C. in M. Senčar, trgovca v Ljutomeru 500 Din. V. Kukovec v Ljutomeru 300 Din. A. Lovrec, župnik v Ljutomeru 200 Din. dr. L. Haring, zdravnik v Ljutomeru 150 Din. po 100 Din: J. Perne, višji dav. upr., M. Zupančič, A. Lukačič, M. Čagran, A. Lenz vsi v Ljutomeru. M. Kosi pri Mali Nedelji 10 Din. Vsem darovalcem izreka iskreno zahvalo — Odbor za postavitve Mikl. spomenika.

Naročajte „Jadransko Stražo“!

Centralni odbor »Jadranske Straže« v Splitu izdaja prav dično revijo, ki izhaja mesečno na 32 straneh, prinaša članke o našem morju, naši vojni in trgovski mornarici in je opremljena s krasnimi slikami, tako da je res vredna naročnine le 100 Din letno, tem bolj, ako upoštevamo eminentno patriotski namen društva samega. Ta revija ne bi smela manjkati v nobeni boljši družini in bi morala ležati gotovo v vseh čakalnicah in predsobah raznih uradov, zdravnikov, odvetnikov itd. Vse kavarne bi morale imeti po par izvodov in priporočilja je posebno čitalnicam tudi na deželi. Tako prinaša aprilska številka tega leta prav bogato vsebino. Na prvem mestu je ekspozice ministra vojne in mornarice v narodni skupščini, ki je s prepričevalnimi besedami povdarjal potrebo ojačenja naše vojne mornarice, da bo mogla hrabro in junško braniti našo obalo. Dr. G. Novak razpravlja o prevlasti južnih Slo-

vanov na Jadranu tekom stoletij, dr. I. Rubič o potrebi, da se naša država orientira na morju, Ivo Kaludjerović podaja v ciklu »Naša primorska mesta«, kratko monografijo Ulcinja, Čabarski poročila o razvoju motornega brodarstva, prof. Batistič objavlja mediacijo »Morje in pomorsko življenje v narodnih pregovorih«. Listek vsebuje poročila iz domačega in tujega sveta ter beležke o pomorski književnosti. Izmed številnih ilustracij omenjamo slike s spominske svečanosti kotorske mornariške vstaje (komandant Boke Kotorske, admiral Metod Koch govori ob grobovih mučnikov), reprodukcije ameriških dre-adnoughtov, panoramo Ulcinja, admiral Prica inspicira pomorsko vojno akademijo, ruševine rimske Salone pri Splitu in druge. Revija »Jadranska Straža« izhaja enkrat na mesec ter stane celoletno 100 Din. Naroča se pri upravi »Jadranske Straže« v Splitu. Za mesto Maribor bodo nabirali naročnike člani Glavnega Odbora Jadranske Straže v Mariboru, oni pa, kateri bi sicer želeli naročiti revijo, naj se javijo gen. sekretarju g. polic. nadsvetniku Kerševanu.

Ustrelil se, ker ni mogel na luno

Iz San Franciscia je dospela vest o čudnem samomoru, ki ga je izvršil tam nek inženir. Pred 40 leti je prišel kot 19 letni mladenič Mathews, sin bogatega, pozneje obubožanega industrialca v Ameriko, kjer je postal inženir. Posvetil se je predvsem astronomiji, ki je postala zanj usodepolna. Ni še dolgo, odkar je postavil ameriški učenjak in fizik Goddard novo hipotezo, kako bi se moglo dospeti s posebno prostorno raketo na luno. Bil je mnenja, da mora imeti ta raketa energijo, da preide področje zemeljske teže v obliki eksplozivnih snovi. Raketa bi bila sestavljena iz mnogih delov, kateri bi med poletom avtomatsko drug za drugim odletevali, dokler ne bi prišla v sfero izven zemeljske teže. Pot rakete na mesec bi trajal tako sedem dni.

Amerika je z velikim interesom zasledovala delo tega učenjaka, med njimi tudi inženir Mathews, ki se je tedaj zdravil v nekem sanatoriju za živčne bolezni. Mathews je pošiljal Goddardu pisma, v katerih ga je rotil in prosil, naj mu dovoli, da bi potoval na luno, da bi bil on prvi človek, ki je stopil na tla lune s pomočjo rakete. Značilno je, da je omenjeni učenjak dobil veliko število ponudb za polet na luno. Vendar je moral vse prošnje zavrniti z motivacijo, da bo prva raketa vsebovala le eksplozivne snovi in brezžične signalne aparate.

S to izjavo so se vsi pomirili in zadovoljili, le Mathews je vzel stvar pretragično, ker so se mu razbili naenkrat vsi ideali, in se je ustrelil, ker ni mogel poleteti v raketi na luno.

Gostilne, milne, tudi izven Maribora vnašam isce več resnih reflektantov. Ponudba: »Marstan« Maribor, Rotovski trg 4. 1104

Stavbni prostor kupim za enodružinsko hišo ca. 500 m² v okolici mesta. Naslov v upravi. 1101

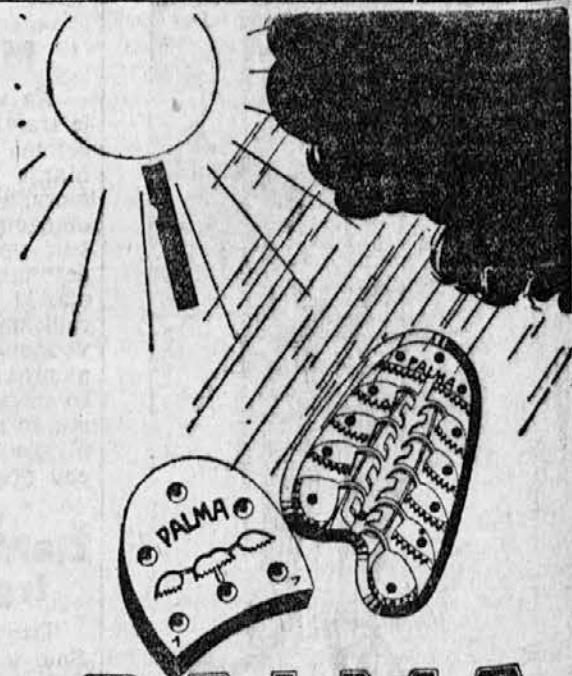
Najfinije prekmursko čajno maslo po niski ceni se dobi le pri Ivanu KRHLANKO, delikatesna trgovina, Aleksandrova cesta 31. Trgovci engros cene. 1104

Oiročji vozček sportni se prodaja v Vrbanovi ulici 10. 1102

Rezanje Bubi-glavice izvršajem perfektno. Moderne oblike. Studente imajo razen sobote popust. — Vekoslav Gjurič, Jurčičeva ul. 9. 954

Pohišstvo, kuhinja in razne malenkosti se radi selitve po smeral ceni prodaja. Maribor, Trubarjeva ulica 7. 1098

Čitaite in razširjajte povsod naš list „TABOR“!

PALMA

Kaučuk pete in podplate

morate nositi pri vsakem vremenu. »Palma« ni razkošnost, ker daje elastično, ugodno hojo, ter je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebno, ker je mnogo trpežnejša in boljše od kože.

Ena poskušnja Vas o tem prepriča in tedaj ne boste hoteli nositi več čevljev brez »Palme«.